



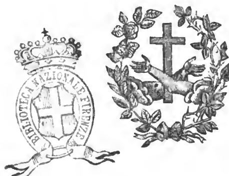
APPENDIX

SEU

BREVIS COLLECTIO DECRETORUM

SACRÆ LITURGIÆ AD PRAXIM

APPRIME SPECTANTIUM



VENETIIS
TYPIS ÆMILIANIS

MDCCCLXXIII

ORARIO

PER SUONARE I DIVINI UFFIZI NELLA VENETA PROVINCIA DE' CAPPUCCINI
SECONDO L'ULTIMA CORREZIONE DEL MOLTO REV. DEFINITORIO

MATTUTINO.

	ant.
Dai 4 Ott. al Sab. in Albis.	ore 12
Dalla Dom. in Alb. ai 3 Ott.	» 1

—

PRIMA E TERZA.

Dai 5 Nov. ai 4 Marzo	» 6 1/4
Dai 5 Marzo al Sab. in Alb.	» 6 —
Dalla Dom. in Alb. ai 4 Mag.	» 5 1/2
Dai 5 Magg. ai 15 Agost.	» 5 1/4
Dai 16 Agost. ai 24 Sett.	» 5 1/2
Dai 25 Sett. ai 3 Ottob.	» 5 3/4
Dai 4 Ottob. ai 4 Nov.	» 6 —

—

SESTA E NONA.

Per tutto l'anno

Se diconsi a voce	alta	» 10 1/2
	bassa	» 10 3/4

—

VESPERO.

	pom.
Dai 4 Ott. al Sab. in Alb.	» 1 1/2
Dalla Dom. in Alb. ai 3 Ott.	» 2 —

—

COMPIETA.

pom.

Dai 4 Ott. al Sab. in Albis un'ora e venti minuti prima dell'*Ave Maria.*

Dalla Dom. in Alb. ai 14 Ap.	or. 4 3/4
Dai 15 Apr. ai 24 detto	» 5 —
Dai 25 Apr. ai 9 Magg.	» 5 1/4
Dai 10 Magg. ai 4 Giug.	» 5 1/2
Dai 5 Giug. ai 14 Luglio	» 5 3/4
Dai 15 Luglio ai 4 Agost.	» 5 1/2
Dai 5 Agosto ai 14 detto	» 5 1/4
Dai 15 Agosto ai 24 detto	» 5 —
Dai 25 Agosto ai 4 Sett.	» 4 3/4
Dai 5 Sett. ai 14 detto	» 4 1/2
Dai 15 Sett. ai 24 detto	» 4 1/4
Dai 25 Sett. ai 3 Ottob.	» 4 —

N.B.

Dalla Dom. in Albis sino ai 3 Ott. si posticipa mezz'ora ne' giorni di digiuno d'obbligo ed un quarto ne' digiuni di divozione.

—

MEDITAZIONE.

La 1.ª ora di Meditazione si fa alla notte subito dopo Mattutino dai 4 Ottobre sino al Sabato in Albis inclusive; nel resto dell'anno si fa alla mattina avanti Prima.

La 2.ª ora si fa sempre dopo Compieta.

TABULA PRO MISSIS VOTIV. PRIVATIS.

VOTIVA	COLOR	MISSA	GLORIA	ORATIONES	PRÆFATIO	IN FINE ANT. BEN.
Ss. Trinit.	Alb.	Prop.	Omitt.	2. et 3. diei currentis	Prop.	Ben. Dom.
Spirit. S.	Rub.	Prop.	Omitt.	2. et 3. diei currentis	Prop. omis. hod. die	Ben. Dom.
SS. Euchar.	Alb.	Prop.	Omitt.	2. et 3. diei currentis	De Nativitate	Ben. Dom.
Passionis	Viol.	Prop.	Omitt.	2. et 3. diei currentis	De Cruce	Ben. Dom.
S. Crucis	Rub.	Prop.	Omitt.	2. et 3. diei currentis	De Cruce	Ben. Dom.
De B. V. Maria	Alb.	Prop. rat. temp.	Dicit. tant. in Sab.	2. diei curr. 3. de Sp. S.	Prop.	Sab. Ite Missa est, aliis dieb. Ben. Dom.
SS. Angelor.	Alb.	Prop.	semper dic.	2. et 3. diei currentis	Communis	Ite Missa est
SS. Apostolorum	Rub.	Prop. rat. temp.	Omitt.	2. et 3. diei currentis	De Apostol.	Ben. Dom.
S. Joan. Bapt.	Alb.	Prop. De Nativ. Or. de Vigil.	Omitt.	2. et 3. diei currentis	Communis	Ben. Dom.
Pro quac. necess. et aliis	Viol.	Prop.	Omitt.	2. et 3. diei currentis	Communis	Ben. Dom.

In Mis. vot. (de rationabili causa dicenda) semper sine *Cr.* et ult. Ev. S. Ioan. Infr. Oct. omit. *Glor.* (except. Vot. de Angelis, et B. M. in Sab., dic. Præf. de Oct. nisi vot. habeat pr. *Communic.* vero de Oct. si hæc habeat pr. Quoad or. ut supr. non omis. com. et Collect. si occur. et in Mis. B. M. V. omit. or. Spir. S. si occurr. alia com. omis. Introit. *Gaudeamus,* sum. de Com. *Pro Natal. Solemn. Festiv.* dic. *Commemor.* omit. *hodie, huj. diei,* etc.

I.

De Ant. final B. M. V., et bened. Candel.

1. Febr. Post Complet. Ant. final. *Ave Regina Cœlor.* usq. ad F. 4. Maj. Hebdom. flex. genib. (Hebdomadar. ad Or. surgente) except. Vesp. Sab. usq. ad integra vespertina crepuscula more Indulgentiar. idest usq. ad unam horam noctis cum quadrante post salutation. Angelic. licet in Dom. recitet. Offic. diei seq. S. R. C. 12 Nov. 1831. Item *Pater, Ave, Credo* juxta ritum prædictæ antiphonæ ex Gavant. Merat. sect. V. cap. XXII. n. 18. Bauldry part. 2. cap. 2. n. XI. Carli peritis. Kalendarist. Brixiæ et praxi Ecclesiar. Cathedral.

2. Febr. Ante M. Conv. fit bened. et distrib. Candel. cum Stol. viol. sine Manip. manib. junct. ad or. (ante ult. or. si fuerit post Septuag. et non in dic Domin. dic. *Flectam. genua*, ante Septuag. non dic.) In distrib. Candel. Celebrans stans in medio Altar. versa facie ad popul. accipit Candel. non accens. cum osculo ipsius tant. a Digniori in suo habitu chorali sine Stola super gradum Altar. suppedaneo viciniorem stante, qui prius osculat eam. Mox Celebrans Candel. non accens. (accendunt. enim post distrib.) tradit ipsimet Digniori sine osculo, qui si sit *Prælat.* idest *Provincial.* vel *Guard.* recip. eam stans cum osculo Candel. tant. Si vero non sit *Prælat.* accip. genuflex. osculans Candel. et manum Celebrant. (Decr. 14 Febr. 1705) quod similiter prestare deb. omnes (idem dic. de distrib. Palmar.) Candelæ tenent. accensæ in manib. in Process. (in qua Celebrans capite cooperto) et ad Ev. ac ab Elev. usq. ad Commun. incl.

3. Si non fiat Offic. Candelæ in Process. tant. tenent. in manib. (Benedict. et Proces. numquam transfer.)

4. Si fieri nequeat Proces. extr. Eccl. fiat intra eamd. quia talis Proces. hod. numquam omit. deb.

II.

De Feria IV. Cinerum.

1. In dieb. jejun. Miss. Conv. de Tempore dici deb. post Nonam ex Rubr. præcept. Missal. Tit. XV. n. 2. et in die Ciner., ex Cærem. Ord. N. pag. 61, 67 et contraria consuetudo tamquam abusus condemnata est a plur. Decr. S. R. C. n. 3426, et n. 3987, et tandem ex Respons. S. R. C. 18 Aug. 1866, in una Ord. Capuc. Prov. Venet.

2. In imposit. Ciner. Dignior de Choro in habitu chorali sine Stola stans impon. Ciner. super caput Celebrant. stantis in medio Altar. versus popul. capite inclin. et manib, junct. formans sign. Cruc. dicens: *Memento homo* etc. Dein Celebrans imponit Ciner. ipsimet Digniori, qui si sit *Prælat.* idest *Provinc.* vel *Guard.* Ciner. recip. stans. Si vero non sit *Prælat.* recip. genuflex. sicut ceteri. S. R. C. 14 Feb. 1705.

3. Ut populo fiat satis per Ciner. imposit. benedicantur summo mane in Sacristia cum Cotta et Stola viol. omis. incensat. et ant. *Immutemur*, et distribuantur per Altaria. Cærem. Ord. N. pag. 66.

4. Si Celebrans sit solus, vel cum Ministris paratis dumtaxat, genuflexus in medio Altar. sibimetipsi Cineres imponit nihil dicens. Rubr. Missal. F. 4. Ciner.

5. Sacerdos post Mis. privat. potest Ciner. distribuere, non tamen sibimetipsi imponere. S. R. C. 16 Mart. 1833 in Veron. ad 5.

6. Non est necesse ut mulieres caput detegant, ut cinere aspergantur, dummodo super capillos cinis decidat. Merat. part. IV. tit. VI. n. 18.

III.

Tempore Passionis.

1. Ex comsuetudine permittitur ut Statua B. M. V. Dolorum velo nigro circumdata F. 6. post Dom. Passion. et 5. in *Cœna Dni* in Eccles, exponat. ac F. 6. in *Parasceve* deferatur cum Christo mortuo in Processione. S. R. C. 12 Nov. 1831 ad 58.

2. Exponi potest Reliq. exigua Sanctor. super Altare abs-

que velo et fidelium osculis exhiberi. Cavalieri T. 4. c. 20 §. 7. Idem in F. Hebdom. maj. ante F. 5. in *Cœna Dni.*

3. Non licet discooper. Imagines quamvis occur. Fest. VII. Dolor. etc. et ne occasione quidem spiritualium Exercitiorum detegenda est Imago Crucifixi. S. R. C. 22 Jul. 1748 et 7 Sept. 1850 in Veron. ad 10. Immo velo denso (non vulgo *trasparente*) cooperiri deb.

IV.

Domin. Palmar.

1. Ante M. Conv. post aspers. Aquæ fit bened. et distrib. Palmar. in Stola viol. sine Manip. manib. junct. ad or. Ev. et Præf. Pro distrib. Palm. vide Rubr. in Append. 2. Febr. Rami tenent. in manib. in Proces. (in qua Celebrans et Diacon. capite cooperto) et Passione, *qua durante ab omnib. standum*, ac ad Evang.

2. Passio canenda est a Sacerd. vel Diacono, non autem a Subdiac. ac multo minus a Laicis. S. R. C. 16 Jan. 1677.

3. In Eccles. ubi Celebrans præ Sacerd. penuria decantat Passion. partem, quæ refert Christi verba, id permittitur, sed in cornu Ev. dummodo submissa voce legat quidquid ab aliis cantatur. S. R. C. 12 Mart. 1836.

4. Passio in M. solemni legi deb. in cornu Ep. Decr. 28 Sept. 1630.

V.

Feria 5. in *Cœna Dni.*

1. Communio Cleri fiat cum Particulis in hac Mis. consecratis. Cærem. Ep. lib. 2. cap. 23. n. 3.

2. Expleta Mis. ante Process. Celebrans depon. Planet. et Manip. quod etiam depon. Ministri. Cærem. Ord. N. pag. 100, et post Proces. Celebrans cum Ministr. cum stolis alb. pergunt immediate ad Chorum pro Vesp.

3. Post Vesp. denud. Altaria in parament. viol. sine Manip. relicta Cruce cum Candebr. super Altar. Decr. 7 Sept. 1850.

4. Ad Mandatum Sacerdos utitur Stola viol. Ministri vero Stola et Manip. alb.

5. Hoc triduo removenda est a vasis Ecclesiæ Aqua benedicta. S. R. C. 12 Nov. 1831.

6. A Vesp. huj. diei usq. ad Mis. Sab. S. omnes ante Cruc. Altar. maj. genufl. unico genu, excepto Celebrante parato, qui F. 6. post Cruc. detect. deb. et ipse genuflectere. SS. Sacram. quamvis in Tabernaculo latens, utroq. genu ab omnib. adoratur.

7. In Altari ubi reponendus est Calix cum Hostia pro crastino non apponat. Crux, nec aliud sign. Passion. et Pyxidem cum Particulis pro Viatico administrando, post Procession. Sacerdos Stola et velo albo indutus deferat extra Eccles. in loco decenter parato cum recitatione Psalm. cum *Gloria Patri* submississima voce. Cærem. Episc. lib. 2. c. 23. n. 2. et Ord. N. pag. 105, et Decr. 15 Maj. 1745.

8. Hoc triduo ex plur. Decret. et Benedicto XIV. omnino vetitæ sunt Mis. privatæ etiam in Eccles. ubi asservat. SS. Sacram. sed non fiunt reliquæ functiones: at Superiori Regulari permittitur in privato Orator. vel *si hoc desit* in Eccles. januis clausis Mis. celebrare ut possit communicare Religiosos pro adimplemento Paschal. præcepti. S. R. C. 31 Aug. 1839.

9. Gregorius XVI. vivæ vocis oraculo 5 Sept. 1845 benigne annuit ut hodie celebret. Mis. in Sacellis Infirmariæ, dummodo extet aliquis Religiosus ægrotus.

10. Renovet. Oleum Infirmor. *cum inscriptione anni*, vetus comburat. et cinis in Sacrario ponatur. Cærem. Episc.

11. Ex consuetud. permittit. discooperit. Crucifixi, quæ in narratione historicæ Passion. D. N. J. C. fieri solet a Concionatorib. vel in *Cœna Dni*, vel mane F. 6. in *Parasceve*, dein Crucifixus removendus est.

12. Hoc triduo cum colore albo deferri deb. SS. Viaticum privatim, recitando submississ. voce Psal. cum Gloria Patri. In hoc casu deferatur una tant. Particula. Decr. 15 Maj. 1845.

13. Exequiæ Solemn. vet. etiam præs. corp. Offic. et Preces privatim persolvantur. Decr. 12 Aug. 1736.

14. In Parœciis, *quæ Clero destituuntur*, Parochi (petita ab Ordinario quotannis venia) possunt F. 5. in *Cœna Dni* Mis. lectam celebrare in populi commodum priusquam in Cathedrali vel Matrice Conventualis incipiat. S. R. C. 26 Jul. 1821.

15. F. 5. in *Cœna Dni* et F. 6. in *Parasceve* ad elevation.

SS. Sacram. ut mens fidelium ad pietatem excitetur vice tintinnabuli, adhiberi potest instrumentum ligneum. S. R. C. 7 Sept. 1850 in Veron. ad 14.

VI.

Feria 6. in *Parasceve*.

1. In adoratione Crucis Celebrans et Ministri deponunt Casulam, Manipul. et sandal. et omnes incedunt devote, manib. junct. ter genufl. utroq. genu et capite profunde inclinato dic. secret. *Adoramus te Christe* etc. Deinde osculatis Crucifixi pedib. surgunt, et facta genuflex. unico genu ad propr. locum revertunt.

2. Oblata Crux, et Altar thurific. eo modo, quo fit in aliis Mis. cum debit. genuflex. transiens ante SS. Sacram. sed non bened. thus, et omitt. oscul.

3. Convenit ut hodie in aliq. loco alia Crux collocet. super tapete et pulvinum, ut eam populus adoret.

4. Mis. Præsanctificatorum F. 6. in Parasceve nequit a Diacono licet jejuno absolvi, si impediatur Sacerdos repentino morbo correptus. Hoc in casu si desit Sacerdos jejunus, a Functione cessetur, et Hostia repon. in Tabernaculo, ut postera die post sumption. Sanguin. a Celebrante sumatur.

VII.

Sabbatum Sanctum.

1. Diaconus qui decant. Præconium deb. et Missæ inservire, adeo ut non sint duo Diaconi, alter Missæ, alter Præconii. S. R. C. 22 Jul. 1848.

2. Post Nonam Bened. novi ignis, *qui e silice excutiatur*, ut *mystica significatio servetur.*

3. Post Litanias detegantur Imagines Sanctorum.

4. Ad *Gloria* non pulsent. Campan. nisi audito sign. Cathedr. in Civitate, et Matric. in Diœcesi.

5. Præter Celebrant. Prælati quoq. idest *Provinc.* et *Guard.* thurific. tripl. ductu, *Dignitates* videlicet *Definitor.* et *Exprov.* dupl. ductu, ceteri unico ductu. Omnes incensandi, *Celebrante*

et *Prælat.* except. inclinare deb. Diacono incensanti ante et post incensat.

6. Cereus Pasch. ex Decr. S. R. C. accendend. est ad Mis. et Vesp. in triduo Paschal. in Sab. in Albis, et Domin. ac in dupl. 1. et 2. cl. ut in Cathedral. minime vero quotidie.

7. Cereus in toto, vel saltem in parte singulis annis renovand. et benedicend. est. S. R. C. 15 Sept. 1753.

8. In Ecclesiis ubi auctoritate Apostolica indultum est ut una vel altera Mis. dicat. hac die omnino oportet ut celebretur post Solemnem, more solito, sed omis. Introit., Prophetiis, et Litan. S. R. C. 22 Julii 1848.

9. Hod. non licet Sacram Communion. Clero vel populo administrare, nisi adsit consuetudo: licet tamen post Mis. S. R. C. 27 Sept. in Mutin. ad 2. et 7 Sept. 1851 in Veron. ad 15.

VIII.

25 Aprilis, et Trid. Rogat.

1. Hodie fit in param. viol. Processio Litan. Maj. ante cujus init. juxta Rituale Rom. omnes Deum flexis genib. paulisper deprecabuntur (ad tot. ant. *Exurge*, omnes stant, et ad 1. *Kyrie* omnes genufl. et surgunt cum cantatum fuerit *Sancta Maria*). Qui Processioni non inters. ex Rubr. Seraph. 237 ante Prim. debent ex præc. recit. Litanias Ss. cum suis precib. et or. flex. genib. nec possunt privat. die præcedenti persolvi. S. R. C. 28 Mart. 1775. In Mis. de Rogat ut in F. 2. post Dom. V. post Pasch. c. viol. sine *Glor.* et sine *Cr.* (licet sit Dom. vel infr. Oct. Pasch: ex Decr. S. R. C. 25 Sept. 1688, quia est Mis. fer.) 2. or. *Concede*, 3. *Eccl.* vel pro Pp. omis. quacumq. com. sed dic. Collect. Præf. Pasch. et infra Oct. etiam *Communic.* et *Hanc igitur. Benedicam. Dno* sine *All.* ult. Ev. S. Joan. licet sit Dom.

2. Tota Process. facienda est sub Campanæ sonitu.

3. In Processione tant. Litaniæ duplicantur. S. R. C. 16 Sept. 1865 et ex Kalendar. Capuccin. Romæ, et Prov. S. Caroli anni 1873.

4. Recitent sine repetit. qui eas simul recitant in Choro vel extra Chor. S. R. C. 7 Maji 1853.

5. Ubi non fit Process. in die S. Marci, Mis. de Rog. omit.

sed fit com. in M. Convent. tant. sub unica concl. in dupl. 1. cl. ult. Ev. S. Joan. S. R. C. 12 Nov. 1831, et 27 Febr. 1847.

6. In Triduo Rog. ubi non fit Proces. omit. Mis. Rogat. sed de istis facienda est com. etiam in Mis. Convent.

7. Non possunt in Litan. inseri alii Sancti, nec tempore pestis addendi sunt Titulares, aut Patroni Civitat. sine speciali Indulto. Decr. 8 Feb. 1631.

IX.

De Expositione SS. Crucis (3 Maji).

Exposita Reliq. SS. Cruc. cum quatuor saltem candel. semper accens. incens. tripl. ductu a Sacerdote stante cum genufl. unico genu. Dein canit. *Vexilla* usq. ad penult. Stroph. Venerari deb. unico genu, uti SS. Sacram. in Tabernac. inclus. In Mis. cum unica tripl. thurific. debitus exibetur cultus tum Crucifixi imagini, tum instrumento Passion. ejus. Ante reposition. facta incensat. canunt. duæ ult. Strophæ, ℣. et or., et cum Reliquia benedicetur populus non ad instar SS. Sacram. sed unica manu, ac expedito Cruc. signo, ut in fine Mis. per hæc verba cantu modulata: *Per Lignum SS. Crucis benedicat vos omnipotens Deus Pater* etc. S. R. C. 27 Sept. 1847.

X.

De Vigilia Ascensionis.

1. Cras in Missalib. nov. in Præfat. ante verba: *Qui post resurrect.* addat. concl. *Per Christum Domin. nostrum*, et in *Communic.* post verba *in primis* omit. illud *ejusdem* quod 1. loco occur.

XI.

De Vigilia Pentecostes.

In Missalib. nov. in Præfat. Ante verba: *Qui ascendens* addat. *Per Christum Domin. nostrum*, et in *Communic.* post verb. *Genitricis* omit. *ejusdem*.

XII.

De Indulgentia Portiunculæ (1. Augusti).

1. Indulgent. incip. hora 3. min. 40, et perdurat usq. ad horam 9. et min. 30 diei seq.

I. Pl. applicabilis semel sibimet, et toties quoties pro Defunctis, et sufficit ut parumper ibi oret. et Communio fieri potest in Vig. et in quacumq. Eccl. S. C. Indulg. 15 Apr. 1822, et 22 Febr. 1847.

2. Indulgentiæ acquiri possunt usq. ad integra vespertina crepuscula, idest usq. ad unam horam cum quadrante post sonitum Salutationis Angelicæ, ex Benedicto XIV. Pio VI. et Leone XII. etc.

3. Indulgent. incip. a 1. Vesp. Hora vesperar. est illa, in qua recitari potest Matut. diei seq. ut communiter traditur (S. Alphon. de Lig. lib. 4. cap. 11. art. IV. n. 174). Vide Tabulam Auroræ, Ortus Sol. etc. in fine Kalendarii. Qui assolent confiteri *semel saltem in hebdomada* (ex Decr. S. Congr. Indulgent. requiritur ut Confessio fiat v. gr. singulis Sab. vel singulis Dom. etc. idest infra hebdomad. quæ constat ex septem dieb.) possunt lucrari Indulgentias plenar. infra hebdomad. occurrentes cum sola Communione quæ ut supra fieri potest in Vigil. et in quacumq. Eccles., et talis Confessio hebdomad. (in qua non requitur toties quoties de necessitate Sacramentalis absolutio. S. C. Indulg. 15 Dec. 1841) extenditur etiam ad Indulg. vulgo *de Portiuncula;* minime vero pro Indulg. in forma Jubilæi. Ex Decr. Clementis XIII. 9 Dec. 1763, et S. C. Indulg. 12 Mart. 1855. Eadem S. C. 12 Jun. 1822 decrevit, quod pro ceteris fidelibus in locis, in quibus ob inopiam Confessariorum nequeunt fideles frequenter Confessione Sacramentali expiari, confessio peracta infra hebdomadam ante Festivitatem suffragari possit ad Indulgentiam lucrandam expletis conditionibus injunctis.

XIII.

De Missa votiv. B. M. V. (9 Septembris).

Si hodie celebr. Mis. vot. B. M. V. dici deb. Mis. de Nat. ritu votivo sine *Glor.* sine *Cr.* 2. or. B. Seraphinæ, 3. Oct. Ded. 4. S. Gorg. in fine *Benedicam. Dno.* Præf. *Et te in Nativ.* (in Sab. dic. *Glor.* et *Ite Mis. est*).

XIV.

De Psalm. *Lauda* et *De profund.* etc. (4. 5. Octob.)

1. Omit. Ps. *Lauda* in Vesp. et *De profund.* in Laud. ut in die Commem. omn. Fidel. Def. Ita ex Rubr. nostri Brev. 4 Octob. et Constitutionib. nostris ab Urbano VIII. confirmatis.

5. Octobris.

2. In Mis. solemni dicenda post Nonam defert. incens. ad Offert. et ad elevat. sine osculo, sed cum solita benedict. incensi, ita ad absolut. quæ unica esse deb. in medio Eccles. cum ℟. *Libera me Dne* etc. concl. or. *Per Christum* etc. In fine addi deb. ℣. *Animæ eorum* etc. cum ant. *Si iniquitat.* et Ps. *De profund.* et or. *Fidelium* redeundo ad Sacristiam, non ad Chorum.

3. Si quis hod. obierit, celebretur pro eo alia Mis. ut in die obitus.

4. Vide infra pro ritu servando 2 Novembr.

XV.

De Missa Solemni etc. (2 Novembris).

1. In Mis. solemni dicenda post Nonam defert. incens. ad Offert. et ad elevat. sine osculo, sed cum solita benedict. incensi, ita ad absolut. In Process. cantantur ℟℟. positi post lection. Offic. Def. et dicta or. ut in Missali pro qualitate Def. non dic. *Requiem ætern.* nisi in ultima quæ fit in medio Eccles. cum ℟. *Libera me* etc. et dic. or. *Fidelium* cum concl. br. et dicto *Requiescant in pace*, nil aliud dic. idest omit. ℣. *Animæ eor.* etc.

2. Si quis obierit, celebretur pro eo alia Mis. solemn. ut in die obitus, reliquæ Missæ privatæ dic. de Commem. omn. Fidel. Def. cum or. *Fidelium.* S. R. C. 20 Sept. 1687, cum applicat. ad libit.

XVI.

De Cruce ad caput defuncti etc.

Crux ponenda est ad caput defuncti. Caput defuncti Sacerdot. sit versus Altare, Caput Laici versus januam Eccles. ex Rituali Rom. Absente corp. Sacerdotis ponenda est inter feretrum et januam Eccles. S. R. C. 21 Jul. 1865.

XVII.

De Absolutione in Exequiis.

1. In Exequiis absente corpore et etiam præs. corp. Laici, Acolythus cum Cruce sistat inter feretrum et januam Ecclesiæ. In Exequiis vero præs. corp. Sacerdot. Acolythus sistat ad caput, idest inter tumulum et Altare (S. R. C. 3 Sept. 1746) aliquantulum versus cornu Evang. ne Altari terga vertat. Sacerdos autem sistat inter Altare et tumulum versus cornu Epist. ita ut Crucem Acolythi respiciat et a sinistris ejus sistant Acolythi deferentes thuribulum et vas aquæ benedictæ.

2. Super corpus defuncti Sacerdotis ponatur Stola viol. de collo ex utraq. parte per pectus fluente, et absente corpore ponatur super tumulum ex Ritual. Rom. et Cærem. Ord. N. Pro Diaconis etc. servetur consuetudo Religionis.

De Aspersione.

3. Aspersio et incensatio fieri deb. a Celebrante, non stando sed ambulando circa cadaver, vel circa tumulum, ita ut circumiens ter aspergat, et ter incenset utramq. ejusd. tumuli partem lateralem (Rubr. Missal. Tit. XIII. n. 4.) incipiendo a parte dextera ipsius Celebrantis, qui prius exhibebit Altari reverentiam, vel genuflex. SS. Sacram. si adsit, et transiens ante Crucem, huic se profunde inclinabit. Præsente, vel absente corp. facienda est manu dextera Crux super Cadaver, vel tumulum ad ℣. *Requiem æter.* post orat. tant. et non quoties dicitur præfactus ℣.

Post absolution. dicto ℣. *Requiescat*, vel *Requiescant* etc. additur (excepto die Comm. omn. Fidel. Def.) ℣. *Anima ejus* vel *animæ eor.* vel *ear.* et *animæ omnium fidelium defunctor. per misericordiam Dei requiescant in pace*, dein dic. ant. per hæc verba tant. *Si iniquitates* cum Ps. *De profund.* usq. ad *Requiem ætern. dona eis Dne*, et reasumpta integra ant. cum *Kyrie eleison... Pater noster* et ℣℣. de more conclud. cum or. *Fidelium.*

4. Sacerdos in Mis. de Requie ponere deb. manum sinistram super Altare dum facit dextera sign. Crucis ad Introitum,

XVIII.

De Psalmis *Lauda* in Vesp. et *De profund.* in Laud.

1. In Off. Def. quod recit. ritu dupl. post habit. notitiam de obitu alicuj. Religiosi omnino dicend. est in Laud. Ps. *De profund.* S. R. C. Mart. 27 Mart. 1779. (Missa dicat. ut in die obitus).

2. Supradicti Ps. omit. tant. in die obitus, et Commem. omn. Def. ac ex privileg. in Commem. omn. NN. FF. Def. ex Rubr. Breviar. generali ac peculiari, et Decretis S. R. C.

3. In die obit. 3. 7. 30, annivers. et in Off. post habit. notitiam de obitu etc. pro Sacerdote in Off. et M. omnino dici deb. or. *Deus, qui inter Apostolicos,* ut in or. diversis n.° 2 et ubi dic. *Pontificali* dic. *Sacerdotali,* et pro *Pontificis* dic. *Sacerdotis.* S. R. C. 29 Jan. 1752.

XIX.

De Oration. in Missa quotidiana.

1. In Mis. quotidiana I.ª or. semper *Deus, qui inter Apostolicos* (S. R. C. 16 Sept. 1865) 2.ª quæ convenit ei vel iis personis, pro quib. Mis. applicat. vel ad lib. ult. semper *Fidelium.* In ead. Mis. dici deb. saltem tres or. at dici possunt plures, modo sint impares. Sequentia ad libit. Item in Mis. quotidiana datur Sacerdoti facultas dicendi Epistolas et Evang. posita in aliis Missis. Rubr. Missal. in fine Missæ quotidianæ.

2. Or. *Præsta quæsumus* sub n. 4. pro Sacerdote dici debet tantum in Missis quotidianis.

3. Exprimi potest nomen Defuncti in orationibus, in quibus reperitur littera N. Decr. 7 Apr. 1832.

XX.

De unica Or. in Mis. Def. et duplic. Antiph. in Off.

1. In Mis. unica or. dic. cum Sequentia in die Comm. omn. Fidel. Def. et omn. NN. FF. ac die obitus, atq. dieb. 3. 7. 30 anniv. et in Mis. pro Relig. post habit. notit. etc. nec non

quandocnmq. solemniter celebratur pro Def. etiam in Missis priv. (si dici possunt) ex Rubr. Missal. Tit. V. n. 3. 4. et Decr. 28 Sept. 1831.

2. In supradictis dieb. in Off. etsi unum dic. Nocturn. duplicant. antiphonæ. S. R. C. 8 Mart. 1738.

3. Quoties uuicum dicitur Noct. (die obitus excepto iu quo semper dicitur primum cum Invitator.) dicendum est pro ratione diei ex Rubr. Brev. et sine Invitator. ex ead. Rubr. et Decr. 31 Mart. 1817 ad 13.

4. Etiamsi pro uno fiat Off. Def. dicendum est semper in numero plurali. Numerus singular. adhibetur tant. in fine Psalm. per viam cum defert. Cadaver ad Eccles. et in ℣℣. et ℟℟. post orat. tam in fine Off. quam absolut. Rituale Rom. de Exequiis.

XXI.

De prohibitione Missæ solemni Defunct.

1. Præs. corpore vetita est præter dies signatos in Kalendar. in Festo Titul. propr. Eccles. et Patron. princip. Diœc. et Locorum, non autem Nationis, licita vero est in dieb. 1. cl. non festivis de præcepto, licet cum pompa externa celebratis, et in festivis carentib. exteriori solemnitate. S. R. C. 10 Jul. 1855.

2. In dieb. 3, 7, 30 anniv. et pro Religioso cum accip. notitia de obitu etc. præter dies ut sup. vetita est in dupl. 1. et 2. cl. dieb. Dom. et Festiv. de præcepto, et ideo licita in dupl. min. et maj.

3. Missa pro dieb. 3, 7 etc. ut supr. *qui computori possunt a die obitus, vel a die deposition.* Si occur. in dieb. exceptis, transferri potest in diem seq. vel aliam non except. etiam in dupl. maj. cum ead. solemn. sed diferri nequit ultra triduum. S. R. C. 23 Maj. 1603.

4. Anniversaria ex disposit. Testatorum celebrari possunt in dup. maj. modo sit vere dies anniversar. et si occurrat in dieb. except. ut supr. N. 2. transferri vel anteferri possunt in dup. maj. in dieb. subsequentib. aut antecedentib. cum ead. solemnitate, et in or. dici deb. *cujus anniversarium depositionis diem.* E contra Annivers. ad vivorum instantiam celebrari possunt tant. in dup. min. et quidem in die vere anniversaria a die obitus, ita ut si occurrant in dup. maj. vel in dieb. except.

transferenda omnino sunt in diem, in qua licitæ sunt Mis. priv. de Req. S. R. C. 19 Jun. 1700.

5. 1.° Quando ex Testamento legatur Anniversarium, vel Anniversarium Solemne, per hoc unum præcise nomen Anniversarii, vel Anniversarii Solemnis intelligendum est onus Missæ Solemnis dumtaxat. 2.° Quando a Testatore simpliciter legatur Officium intelligend. est unum tant. Noct. conveniens diei, in quem incidit una pariter cum Laud. S. R. C. 21 Jul. 1855.

6. Deficientib. cantorib. pro adimplendo anniversario relicto a Testatore Missæ cantatæ subrogari potest Missa privata de Req. etiam in dupl. maj. S. R. C. 29 Jun. 1700.

7. Insepulto corp. sed non præs. vetita est in dup. 1. cl. Dom. privileg. 1. et 2. cl. infr. Oct. Epiph. Pasch. Pent. in die Octava tant. Corp. Chr. in die Circumc. Dni. F. 4. Ciner. tota Hebdom. Maj. et Vig. Pentec. ac Nat. Dni.

8. Anniversarium in levamen Defunct. Nautarum, eorum Consaguineor. etc. pro gratia in Eccl. SS. Redempt. vetitur tant. in dupl. 1. et 2. cl. ac dieb. Dom. S. R. C. 7 Jun. 1866.

9. Non licet post Mis. de Festo cantare circa tumulum ℟. *Libera me Domine.* S. R. C. 16 Mart. 1833. In hoc casu ex alio Decr. 10 Jan. 1852 immediate post Off. Def. fiat absolutio circa tumul. dein ante Mis. de festo tumulum et cerei removeri debent.

10. Post Mis. non potest alius Sacerdos a Celebrante diverso accedere ad absolutionem peragendam circa tumulum: hoc jure gaudet tant. Episcopus.

XXII.

De Missa vot. Immacul. Concept. (11 Dec.)

Si hod. celeb. Mis. votiv. B. M. V. dici deb. Mis. de Immacul. Concept. *Gaudens* 8 huj. sed ritu vot. idest sine *Glor.* (dic. in Sab.) sine *Cr.* 2. or. S. Damasi, 3. F. In Secreta pro *Solemnitate* dic. *Commemoratione*, in fine *Benedicam. Dno* (in Sab. *Ite Mis. est*). Eadem Mis. dici potest per annum uti votiv. dieb. non impeditis, ut constat ex Rubr. in ead Mis. post Graduale.

XXIII.

De Vigilia Nativitatis Dni.

1. Canitur Martyr. cum Cotta sine Stola. Ad illa verba *In Bethlehem* usq. ad *secundum carnem* omnes genufl. præter Cantorem et Ceroferar. dein Cantor (non Cerofer.) genufl. unico genu, et prosequit. more solito.

2. Ex Decr. 16 Dec. 1828 Martyrol. canend. est sine Stola ut vetita in Offic. Canonico, utcumque solemniter celebretur. Ita etiam in Kalendar. Capuc. Prov. Romæ, Mediolani, Hetruriæ, etc. anni 1873.

3. Cras Bened. Mensæ *Verbum Caro*, in fine *Notum fecit* etc. usq. ad Epiph. excl. (Si vigil. venerit in Dom. tunc in cœna, quia non jejun. dicit. *Verbum* etc. ut supr.) licet comestio appelletur cœna, quia fest. Nativit. incip. a 1. Vesp. ex Cærem. Ord. N. pag. 319, Gavant. Merat. Cavalier. Guyet. Kalendar. Prov. Romæ, Lombardiæ, Styriæ, Mediolani, Spagn. Reform. etc. etc.

4. Mis. Sacrat. Noct. inchoari deb. post sign. mediæ noct. dicto *Benedicam Dno*. S. Pius V. in Constit. *Sanctissimus in Christo*, 29 Mart. 1566. Post Mis. absq. *Pater* et *Ave* dic. Laudes.

XXIV.

De Nativitate D. N. J. C.

1. Qui unam tant. Mis. celebr. dic. tertiam, omis. com. S. Anastas. quia concordat cum Offic. et dic. Evang. Epiphan.

2. Ante Auroram vetitur Missam privat. celebrare, et contraria consuetudo tamquam abusus eliminanda est. S. R. C. 18 Sept. 1781.

3. Si sit privil. celebr. in Orator. priv. dic. tres Missas. S. C. Concil. 13 Jan. 1725.

4. In Miss. mediæ noct. et ante Auror. vetit. administrare SS. Eucharistiam Religiosis et Laicis. S. R. C. 16 Febr. 1781.

5. Sacerdos cæcutiens, qui indulto gaudet dicendi Mis. votiv. B. M. V. non potest tres Mis. votiv. de B. M. V. celebrare. S. R. C. 11 Apr. 1840.

6. Celebrans post sumptionem Sanguin. eundo et re-

deundo ed medium Altar. ad ℣. *Dominus vobisc.* etc. omit. genuflex. licet in Calice sint Reliq. Sanguin. S. R. C. 20 Jul. 1686.

7. Subdiaconus in 2. et 3. Mis. solemn. deb. de more Patenam sustinere, utcumque prius superposita fuerit Calici necdum purificato, sed reservato in Tabernaculo. S. R. C. 11 Sept. 1847 in Veron. ad 6.

XXV.

De Missa in Oratorio privato.

In Orator. priv. præter dies signat. in Kalendar. vetitur Mis. etiam in Festo Patroni Civitatis vel Diœc. (non regni aut Status).

XXVI.

De Missa in Orator. publico (pro *Venet.*)

Ex cap. X. Part. V. Synodi Diœcesanæ vetitur Missa in publicis Oratoriis. In Nativitate D. N. J. C., Dominica Paschatis et Pentec., in Festo SS. Corp. Christi, S. Marci Ev., et Titularis Parœciæ.

XXVII.

De Missa votiva solemni pro re gravi.

Vetita est in dupl. 1. cl., in Dom. 1. cl., in F. 4. Ciner., tota Maj. Hebdom., ac Vig. Pent. et Nativ. Dni.

In Ea dic. *Glor.* et *Cr.* dummodo non adhibeatur col. viol., in Dom. dic. *Cr.*

XXVIII.

De Missis votivis pro Capitulo Provinciali.

1. Missa votiva Solemn. pro re gravi vetita est tant. in dupl. 1. cl., in Domin. 1. cl., F. 4. Ciner. et tota Maj. Hebdom., ac in Vigil. Pent. et Nativ. Dni.

2. In Missa solemni de Spir. S. (ex votiva) col. r. unica or. *Glor. Cr.* Præf. pr. omis. *hodierna die*, ult. Ev. S. Joan.

3. Capitulares dic. (in die Capituli) Miss. de Off. cur. *nisi sit Semidup.*

4. Mis. vot. de Sp. S. ut supr. sine *Glor.* 2. et 3. or. diei cur. cum com. et Collect. si occur. sine *Cr.* Præf. et ult. Ev. ut supr. *Benedic. Dno.*

5. M. vot. B. M. V. ut 8 Dec. c. a. sine *Gl.* (dic. in Sab.) 2. or. diei cur. 3. Spir. S. quæ omit. si occur. com., dic. Collect. sine *Cr.* Præf. *Et te in Concept. Immac.* In Secreta pro *Solemnit.* dic. *Commem. Benedic. Dno.* (in Sab. *Ite Mis. est*) ult. Ev. S. Joan.

6. Mis. vot. S. P. N. Fr. ut in festo Sacr. Stigmat. (ex Rubr. post Introit. 4 Octob.) c. a. sine *Gl.* 2. et 3. or. diei cur. et com. ac Collect. si occur. sine *Cr.* Præf. pr. *Benedic. Dno*, ult. Ev. S. Joan.

Post Pascha.

7. 2.ª or. Offic. cur. 3. *Concede* quæ omit. si occur. com. dic. Collect., pro B. M. V. 3. or. Sp. S. quæ omit. si occur. com., dic. Collect.

XXIX.

De Missa in Exposit. SS. Sacram. (pro *Venet.*) etc.

1. In Expositione SS. Sacram. quia non habetur in vera forma XL. Horar. vetit. Mis. votiv. solemn. de SS. Sacram. etiam in dupl. min. at in Missa de Sancto pro solemni Expositione addat. Colecta ejusd. SS. Sacram. sub unica concl. deinde sub alia concl. aliæ dic. com. occur. Missa celebr. cum vel absque *Glor.* et *Cr.* prout ritus, et qualitas Missæ dici exigunt. *Ex Inst. Clement.* §. 12, n. 9 et 10.

2. Missa votiv. Solemn. de SS. Sacram. pro adorat. XL. Horar. cani non potest, nisi expositio diu noctuque jugiter perduret. Decr. 12 Sept. 1840 ad 6.

XXX.

De Missa in Altari, ubi est exposit. SS. Sacram.

Statim ac Sacerdos Præsbiterium ingreditur aliquantulum consistens caput detegit, deinde utroque genu flectit in plano cum profunda etiam capitis inclinatione quando primum accedit ad Altare, et cum ab eo recedit in fine Missæ. Alias genuflexiones facit unico genu, et toties genuflectit quoties ad me-

dium Altar. accedit, vel ab eo recedit: ita tamen, ut genuflexio in accessu sit prima actio, et in recessu sit ultima. In prima ablutione digitorum debet Sacerdos descendere in cornu Epistolæ, et se vertere ad populum. Secunda ablutio fit more solito. Dicens *Dominus vobisc.* se vertat ad populum in cornu Evang. ne terga vertat ad Sacramentum. Item *Orate fratres* dicitur sicut *Dominus vobisc.* non perficiendo circulum: et data benedictione in cornu Evang. non perficit circulum, nec redit in medium, nec genuflectit, sed vertit se ad latus Evang., dicens *Dominus vobis.* non signat Altare, sed tabellam. Si intra Missam ministratur SS. Eucharistia Celebrans dum dicit *Misereatur vestri* etc. stet in cornu Evang. ne terga vertat SS. Sacram., sed cum dicit *Ecce Agnus Dei* etc. in medio vertat humeros ad Altare more solito. Insuper si ministretur extra Missam fit ut supra, et cum dat benedictionem, stet in cornu Evang.

XXXI.

De Missa in aliena Ecclesia.

1. Si quis Sacerdos celebret in aliena Eccles. in paritate coloris quamvis ritus sit diversus concordare debet cum Offic. ab ipso recitato, quo in casu si Missa, aut orat. pr. in Missali non adsint, sument. ex Communi, Evang. autem quantum fieri potest semper respondere debet Evang. Offic. In casu diversi color. et solemnitat. Mis. concordare deb. cum Offic. illius Eccles. in qua celebrat, etiamsi Sacerdos habeat Offic. d. 2. vel 1. cl. Nomine *Solemnitat.* venit tum quælibet *Solemnitas extrinsica*, tum *quodlibet Offic. solemne Defunctor.* S. R. C. 12 Nov. 1831 ad 31, et 4 Mart. 1866.

2. Sacerdos habens Offic. ritus dupl. et celebrans in Eccles. ut fit de semidupl. non potest dicere Mis. votiv. neque de Requie (excepto casu *Solemnitat.* ut supr.) S. R. C. 7 Maj. 1746 ad 13, 7 Sept. 1816 ad 20, ac 16 Dec. 1828 ad 6.

3. Sacerdos habens Offic. de semidupl. celebrans in Eccles. in qua recitat. Offic. de dupl. non potest dicere Mis. de Req. S. R. C. 9 Jul. 1668.

4. Sacerdos habens Offic. de semidupl. celebrans in aliena Eccles. ubi fit de dupl. potest dicere Mis. votiv. dummodo cum colore illius Eccl. concordet. Ex Regula gener. pro Mis. votiv.

5. Si in aliqua Eccles. vel publico Orator. certe sciatur non celebrari illo die alia Mis. cum colore Kalendar. loci, tunc Sacerdos alienigena dicere deb. pr. Mis. cujuscumq. sit color. (minime vero de Beatis).

6. Sacerdos Parochi supplens vicem festis diebus legere debet Missam Parochial. pro populo cum colore respondenti Offic. illius Eccles. in qua celebrat. S. R. C. 23 Maj. 1846 ad V.

7. Idem quando Sacrum facit cum cantu. S. R. C. 15 Dec. 1691.

XXXII.

De Missa in Ecclesiis Sanctimonialium.

1. Sacerdos celebrans in Eccles. Sanctimonialium in paritate color. debet celebrare Mis. respondent. Offic. propr. (excepto casu Solemnitat. ut supr.) in disparitate color. dic. Missam respondentem Offic. Monialium, attamen cum Missali Romano, si non adsit Indultum celebrandi Mis. propr. suorum Missalium.

2. In Eccles. Monialium (vel aliis, quib. Chori obligatio adnexa est) quilibet Sacerdos juxta alias Decreta deb. celebrare Mis. Conventual. Offic. Monialium respondentem. S. R. C. 7 Dec. 1844, n. 4859.

XXXIII.

De Sacerdot. sæcular. etc. celeb. in nost. Ecclesiis.

Ex Decr. Pii VI. 12 Jul. 1775, et 27 Jun. 1871. Quilibet Sacerdos sæcularis vel Regular. in Ecclesiis Capuccinorum, et Monialium ejusd. Ordinis libere ac licite uti potest nostris Missalib. et dicere Missas de nostris Sanctis ac Beatis. Ergo in disparitate coloris debet celebrare Missam juxta nostrum Kalendarium.

XXXIV.

De Missa Sacerdotis cæcutientis.

1. Sacerdos cæcutiens munitus privilegio celebrandi Mis. votiv. B. M. V. ex Dec. 12 April. 1823 semper dicere potest Mis. vot. a Pent. ad Advent. vel assignatam secundum tempus

(etiam in Fest. B. M. V. S. R. C. 11 Sept. 1847). Quod si legat semper illam a Pent. ad Adv. congruit ut ab Advent. ad Nativ. loco ℣. *Post Partum* dic. ℣. *Ave Maria* etc. et a Septuag. ad Pascha post Gradual. omis. *All.* et ℣. seq. dic. Tract. *Gaude*, et a Pasch. ad Sab. ante Dom. SS. Trinit. incl. dic. Miss. a Pascha ad Pent. cum Ev. *Loquente Jesu.* Semper in colore albo cum Ps. *Judica* et ℣. *Glor. Patri* etiam tempore Passion. 2. or. Spir. S. 3. Eccl. vel pro Pp. (sine Collect.) sine *Glor.* except. Sab. et sine *Cr.* etiam in Dom. etc. Præf. *Et te in Veneratione, Benedicam. Dno*, in Sab. *Ite Mis est*, quib. ℣℣. infr. Oct. Pasch. non addat. *All.* ult. Ev. S. Joan. In Nat. Dni non potest dic. tres Mis. S. R. C. 11 Apr. 1840. In dieb. non vetitis potest dic. Mis. Defunt.

2. Præsbiter assistens Sacerdoti cœco in peragendo Sacro, supra Cottam potest Stolam induere a consecratione ad consummationem.

XXXV.

De Sacerdote assist. Missæ novi Sacerdotis.

Sacerdos assistens Missæ novi Sacerdotis indutus sit Cotta tant. sine Stola, ex nullo enim capite Præsbitero assistenti, ut cæremoniar. Magistro usus Stolæ tunc competit, nec decet, ut Sacerdos Stola indutus assistat alteri Sacerdoti, cum nec Episcopo quidem assistat. Gavant. lib. 1. cap. 6. et Merat. ac Rubricistæ communiter, et consuetudo tamquam abusus eliminanda est.

XXXVI.

De Missa Solemni.

In Missa Solemni cum non assistant Diaconi et Subdiaconi parati, spectat soli Sacerdoti Celebranti Calicem detegere et in illum vinum et aquam infundere, ex plur. Decret. S. R. C. et Cærem. Ord. N. pag. 163, n. 27.

XXXVII.

De Oratorio publico.

Oratorium esse publicum probatur 1.° ab admissione plurium personarum ad audiend. Mis. 2.° a porta correspondenti

viæ publicæ. 3.° a janua in interiori atrio, seu cortili. 4.° si aditus ipsi detur etiam per scalas, porticum, viculum aut ædem privatorum, ex Decr. S. Congr. Episc. et Regular. in Ostunen. 20 Mart. 1698, et S. Congr. Concil. in Campsana 31 Maj. 1704, et 8 Aug. 1705, et ex Decisione Sacræ Rotæ. Vide Ferrar. Oratorium n. 8. Demum per Dec. S. R. C. 21 Jul. 1855 ad 3 vocatur publicum Orator. illud, quod alicujus Collegii commoditati destinatur.

XXXVIII.

De Oratorio privato.

1. Indultum Apostolicum celebrandi Mis. in Oratoriis privatis intelligitur principaliter concessum iis tant. quibus Breve dirigitur, nimirum personis illis, quæ a tergo ejusdem Brevis proprio nomine nuncupantur; adeo ut sine præsentia alicujus ex dictis personis minime liceat Missæ sacrificium peragi, etiamsi præsens sit aliquis ex filiis, vel consanguineis etc. ex Decr. Benedict. XIV. 7 Jan. 1741.

2. In Oratorio privato seu domestico Missa semper concordare deb. cum Offic. a Celebrante recitato licet sit de Beato non inserto in Martyrolog. Romano (ut dictum est in init. Kalendar.) S. R. C. 12 Nov. 1831, et 16 April. 1853. Diebus a Rubric. permiss. dici potest M. votiv. et Defunct.

XXXIX.

De genuflexione præstanda ab Acolythis.

Diaconus et Subdiac. (et eo magis Acolythi) hinc inde assistentes Celebranti dum incensat etc. semper, etiam in Exequiis circa tumulum, cum transeunt ante Crucem genuflectere deb. licet in Altari non adsit SS. Sacram. Ex Rubr. Missal. de ritu celebr, Tit. IV. n. 7.

XL.

De intorticiis in Missa Solemni.

In Missa Solemni ad finem Præfat. (minime in initio) accenduntur duo saltem intorticia, quæ extinguuntur post elevation. Calicis (ita in Mis. Pontificali) nisi aliqui sint communi-

candi, tunc extinguuntur post Communion. In Missa pro Defunct. tenent. accensæ usque ad Commun. Rubrica Missal. De ritu Tit. VIII. n. 8, et praxis omn. Eccles. Apud nos portantur duo intorticia ad Ev. Quoad Mis. Nativ. Dni vide Cærem. Ord. N. pag. 42, n. 10.

XLI.

De Planetis plicatis.

Quoties Celebrans super albam in Stola sine Pluviali functionem peragit, Ministri abstinebunt a Planetis plicatis. Cavalieri ubi tractat de benedict. Palmarum. In Cathedralib. et Collegiat. ac in Eccles. Regular. insignib. adhibendæ sunt Planetæ plicatæ. S. R. C. 16 Jun. 1663 ad 5, et 13 Jun. 1671, et Rubr. Missal. Tit. XIX. de qualit. Parament. n. 6, 7 ac Merati Part. IV. Tit. 1. n. 4.

XLII.

De Oratione *A cunctis*.

In or. *A cunctis* post invocat. B. M. V. ante quoscumq. Ss. Patron. (except. Angelis et S. Jo. Bapt.) addat. S. Joseph per hæc verba, *cum B. Joseph* et *beat. Apost.* etc. et ad litter. N. nominandus est Titularis Eccles. in qua celebratur, si vero nominatus est vel nominari non deb. nempe si sit SS. Trin. SS. Redempt. B. M. V. etc. tunc amittenda est nova nominatio, nec potest nominari S. P. N. Fr. S. R. C. 12 Nov. 1831, ad 31, et 16 Apr. 1853 ad 19.

XLIII.

De 3. Orat. ad libitum.

Pro 3. or. ad libit. dici potest de Sancto, SS. Sacram., Passione, Cruce etc. quorum Missa votiv. permittitur S. R. C. 2 Sept. 1741 ad 6, minime vero Collecta, quæ dici deb. 4. loco. Cavendum ne in Mis. Conventuali dic. pro seipso. Gavant. Bissius, aliique. In or. quæ eligitur si vox occur. *annua, hodie* omit. et vox *Natalitia, Festiv. Solemn.* mutatur in *Memoria*, aut *Commemorat.*

XLIV.

De Orat. in Mis. de Semidupl. Votiv. etc.

In Missis priv. de Semidupl. votiv. et de Fer. non privil. (iis dieb. quib. Mis. Defunct. dici potest) post orat. assignat. addi potest pænultimo loco or. pro defuncto v. gr. *Inclina,* vel pro *Patre* etc. S. R. C. 2 Dec. 1684 ad 6. In Mis. tant. defunct. orat. debent esse impares.

XLV.

De nulla re ponenda super Calicem.

Sacerdos non debet deferre super Calicem nec clavem Sacrarii, nec Patenam cum Hostiis, neque rem aliam. Decr. 1. Sept. 1703.

XLVI.

De Tintinnabulo.

Vetita ejusdem pulsatio in Missis privatis, quoties vel canitur Mis. vel Offic. solemne, et quando in Ecclesia fit aliqua Processio, ac durante Expositione SS. Sacramenti.

XLVII.

De Symbolo.

Regulares in festis principalib. suorum Ordinum et maxime Fundatoris possunt addere *Credo* in Missa celebranda extra propr. Eccles. S. R. C. 18 Dec. 1779 ad 7 et 11 Apr. 1840 ad 6, sed omitti deb. si sit dicendum in propr. Eccl. ratione Corpor. vel Reliquiæ.

XLVIII.

De osculo Missal., et verb. *Per Evang. dicta.*

Osculandum non est principium Evangelii, quia recitari non debent *Per Evang. dicta* in Mis. defunct. ex Rubr. Missal. Tit. VI. n. 2. de ritu in celebr. Missæ, et ex Decr. 11 Sept. 1847. Idem servandum cum celebratur Missa coram Episcopo etc.

XLIX.

De administrat. SS. Eucharistiæ in Mis. Def.

1. Ex Decr. gener. S. R. C. 23 Jul. 1869. In Mis. Def. cum col. nigro potest ministrari SS. Euchar. etiam ex particulis præconsecrat. extrahendo Pyxidem. Idem immediate post Missam, et data rationabili causa, immediate etiam ante eamd. Missam. In utroque casu omitti debet benedictio.

2. Color viol. adhiberi deb. tant. 2 Nov. ubi expositum est SS. Sacram. pro oratione XL. Horar. Decr. 16 Sept. 1801.

L.

De administratione SS. Eucharistiæ extra Missam.

In administratione SS. Eucharist. extra Mis. (ex Rituali Romano, lotis prius manib.) Stola adhibenda est eo colore, qui Offic. diei congruit. S. R. C. 12 Mart. 1836 ad 13, et post ℣. *Panem* etc. omnino die. ℣℣. *Domine exaudi* etc. et *Dominus vobisc.* Decr. 24 Sept. 1842, et or. conclud. per verba, *Qui vivis et regnas in sæcula sæculorum.* Decr. 29 Mart. 1851 in Veron. Ante benediction. Altare non est osculand. Decr. 16 Mart. 1833.

Si pro commun. fidelium non sufficiat numer. Hostiar. poterunt aliquot in plures partes dividi si adsit necessitas. S. R. C. 16 Mart. 1833.

LI.

De Expositione SS. Sacramenti.

1. Præter consuetas, usuque receptas SS. Sacram. Expositiones in Ecclesiis Regularium fieri non possunt extraordinariæ absque Episcopi licentia, ex Decr. 31 Martii 1821, adprobato a Pio VII. 3 Apr. ejusd. anni.

2. Pro privata Expositione non requiritur Ordinarii licentia. Privata ea est quoties Sacrament. exponitur velatum patentib. etiam Eccles. januis. Privata alia est mere privata, quæ fit ostiolo Tabernaculi aperto patente velata Pyxide, quin Pyxis extrahatur, et in hac populus non est benedicendus.

S. R. C. 31 Mart. 1742. Hujusmodi mos generatim improbatur. Alia est semipublica, quæ fit cum Pyxidis velatæ extractione; in hac benedicendus est populus cum Pyxide velata (ut infra n. 4) signo Crucis super populum producto.

3. Sacra Pyxis non collocetur in Trono. Decr. 23 Maj. 1835

4. Quoties cum sacra Pyxide populus benedicitur, illa hinc inde utraque veli humeralis extremitate est cooperienda. S. R. C. 24 Febr. 1839.

5. In actu benedictionis nihil omnino recitari vel cani permittitur, sed statim post benedictionem, pius aliquis concinari potest versiculus, patrio licet idiomate. Decr. 3 Aug. 1839.

6. Item in actu benedict. thurificatio non est præscripta, fieri tamen potest, ubi adest consuetudo. Decr. 7 Sept. 1861 ad 7.

LII.

De duplici modo bened. popul. cum SS. Sacram.

1. Primus modus: cum Sacerdos stat ante popul. Ostensorium ante pectus tenet, tum elevat illud decenti mora usq. ad oculos, et eod. modo illud dimittit infra pectus, mox iterum illud attollit usq. ad pectus, et deinde ad sinistrum humerum ducit. et reducit ad dexterum; et rursus ante pectus reducit in medio Altar. ibique aliquantulum sistit (quasi peracta ad omnes mundi partes cruce, eam etiam venerandam omnibus præbeat); tunc gyrum perficiens, collocat Ostensorium super Altare (hic modus approbatus fuit a S. R. C.)

2. Secundus modus est dispositus in Cærem. Episc. lib. 2. cap. 33, conformis Rituali Romano Tit. de Proces. in festo Corp. Christi: in hoc requiritur tant. ut cum eod. SS. Sacram. Celebrans producat Crucis signum super popul. S. R. C. 21 Mart. 1676. n. 2624 ad 2. (secundus præferendus est dummodo non sit contraria consuetudo.)

LIII.

De incensatione Hostiæ, etc.

Thuriferarius in cornu Epist. genuflexus SS. Sacram. incensat triplici ductu pro unaquaq. Elevatione, scilicet 1.° in-

censat unico ductu cum inclinatione profunda ante et post quando Celebrans adorat Hostiam in 1.ª genuflexione: 2.º incensat altero ductu quando elevatur Hostia: denique incensat tertio ductu quando genuflectit in adoratione Hostiæ. Ita Gavant. et Merati (minime vero ut vulgo dic. tre da due, due da due, quia tre da due sunt sex ductus, non tres plane contra Rubr.)

LIV.

De genuflexione prestanda SS. Sacramento.

Interrogata S. R. C. quando genuflexio, quæ fit coram SS. Sacram. exposito, etiam in patenti Pyxide tam in Mis., quam in Orat. XL. Horar. ceterisq. function. fieri debeat *uno genu*, et quando *utroq. genu* tum a Celebrante, tum a Ministris, vel alio qui exponit et reponit: Sub die 12 Nov. 1831 ad 53, respondit: in accessu, et recessu *utroq. genu*, intra Mis. *unico genu:* pro reliquis function. consulantur Rubricistæ. Sententia probabilior et communior Rubricistarum est, quod genuflexio facienda sit *unico genu* (except. accessu, et recessu ac transitu ante Altare).

LV.

De genuflexione in plano solo.

Cæremoniale Episc. lib. 1. cap. 5. n. 5. præcipit ut Episcopus genuflectat in plano solo absque pulvino ob reverentiam SS. Corpor. Christi. Si hoc præcipitur Episcopo, a fortiori Sacerdotes Episcopo inferiores in accessu et recessu ab Altari, et antequam incipiant Missam genuflectant in plano solo, minime vero super gradinum.

LVI.

De Processione SS. Sacramenti.

1. In Processione SS. Sacramenti, quæ fit per Eccles. incedentes ante SS. Sac. in occursu et transitu a latere Ejusd. debent genuflect. *unico genu*. In Processione Candel. et Palmar. si pulsetur campanula ad elevation. Hostiæ vel Calicis in Mis. priv. tunc genuflect. *unico genu* a transeuntib. ante Altare, et

deposito Sacramento progredendum est. S. R. C. 1 Mart. 1681 ad 8 et 9.

2. In processione SS. Sacram. Celebrans non cantat, sed submissa voce cum Ministris recit. *Pange ling.* Hymn. et Ps. quos prius incip. dicendo solus prim. versum, et Ministri secund. (ex Cærem. Episc.) except. locis ubi pauci sunt cantores.

3. Gestantes intorticia procedere debent omnes immediate ante (non post) Baldachinum.

4. Sacerdos celebratur. Mis. si transeat ante Altare, in quo est publice exposit. SS. Sacram. licet sit in patenti Pyxide clausa genuflect. utroq. genu capite velato, dein eo detecto Sacrament. adoret profunda inclin. et antequam surgat caput cooperiat. Decr. 24 Jul. 1638. Transiens ante SS. Cruc. etc. expositam flectat unico genu capite cooperto si deferat Calicem. Decr. 7 Maji 1746.

5. Si transeat ante Altare, in quo fit elevatio Hostiæ genufl. utroq. genu etc. ut supra n. 3. nec ante surgat quam Celebrans deposuerit Calicem super Corporale.

6. Transiens ante Altare, ubi fit populi communio non debet manere genuflexus donec et quousque terminetur communio. S. R. C. 5 Jul. 1698.

7. Si antequam Sacerdos Missam incipiat, elevetur in alio Altari Eucharistia dum accomodat Calicem aut requirit Mis. prosequatur quæ perigit, deinde descendens ad planum utrumque genu flectat in infimo gradu, si depositus nondum fuerit Calix, et item genuflectat utroq. genu in eod. infimo gradu, si nondum inchoato: *In nomine Patris* dum descendit ab Altari elevetur Hostia etc. nec surgat, nisi deposito Calice. Merati etc.

LVII.

De Purificatione Pyxidis.

Pyxis purificabitur ante Calicis purificationem, collectis nimirum in ejus fundo fragmentis omnib. diligentissime cum indice dexteræ manus, et cum eod. indice sumi poterunt admoto eodem linguæ, vel ad labium Pyxidis fragmentis deductis, et ore iidem admoto, ita ut nullum remaneat fragmentum, deinde infundatur paululum vini, quo circumacto intra Pyxidem, et tergente indice, tota pars interior abstergatur, et

vinum infundatur in Calice, dein exsiccabitur Pyxis undequaque purificatorio, reliqua fiunt de more pro Calicis purificatione. Ita Gavant. in Merat. in fol. T. 1. Part. 11. Tit. X. ante num. XXXII. ad signum * pag. 250.

LVIII.

De benedictione extra Missam.

1. In omni benedictione extra Mis. ex Rit. Rom. adhibenda est Stola coloris Officio conformis, nisi aliter notetur in Missali et Rituali, exceptis *benedictionib.* cum exorcismis, in quib. adhibendus est color viol.

2. Benedictio populo impertiri potest a simplici Sacerdote post Vesperas, Litanias, aliasve preces per verba *Benedictio Dei* etc. sed non est osculandum Altare.

LIX.

De incensatione Imagin. et Reliq. B. M. V. etc.

Imago B. M. V. etiam extra Mis. (idem dic. de Ejusd. et Ss. Reliq.) thurificanda est duplici ductu. S. R. C. 28 Jul. 1789. Extra Missam, et Vesp. omit. thurificatio Crucis.

LX.

De incensatione Crucis, Reliq. et Celebrant. etc.

Facta Cruci inclinatione Celebrans ter æquali ductu incensat. Crucem: post unamquamque incensationem tantillum quiescens, ita ut distinguantur eas incensationes esse tres; quibus finitis iterum Cruci profunde inclinat genuflectentibus Ministris. Gavant. et Merat.

LXI.

De Cruce in Altari.

Tempore Sacrificii super Altare sit Crux cum Redemptoris effigie, excepto casu, quo in Altaris tabula adsit Crucifixi

imago vel sculpta, vel picta principem in ea locum obtinens. Cærem. Ep. lib. I. cap. XIII. n. XI., et Benedict. XIV. 16 Jul. 1746. Sacramento patenter exposito quoad Crucis collocationem Sacrificii tempore servetur Ecclesiar. consuetudo. Benedict. XIV. loco citato. Missa celebrari non potest in Altari, ubi exigua Crux minori tabulæ defixa fidelib. exhibetur, sed Crucifixus inter candelabra ita promineat, ut Sacerdos et populus eumdem Crucifixum facile et commode intueri possint. Benedict. XIV. Const. XVII. T. 2. Bullar.

LXII.

De Solemnitate Sancti, cuj. transf. Offic.

1. Solemnitas Festi fieri deb. die, quo cadit licet transferatur Offic. S. R. C. 15 Sept. 1668 ad 10. Ergo exponatur Reliquia die propr. v. gr. 24 Apr. 18 Maji, etc. licet sit dies Pasch. vel Pent. excepto tant. triduo ult. Maj. Hebdom. et dic. Missa Convent. cum colore correspond. Offic. et incenso etc. et post Complet. more solito.

2. In Altari præter lampad. semper super Altare ardeant duæ saltem candelæ.

LXIII.

De Officio quoad Capuccinos viatores.

Religiosus Ordin. min. S. Francisci Capuccinorum in itinere sequi debet Officii ordinem Cœnobii ex quo discessit: dum pervenit et manet in altero Cœnobio, etsi ad tempus, hujus ordinem Offic. sequatur. Tempore Quadragesimæ Verbi Dei Præcones commorantes extra Cœnobium se conformare debent ad Provinciæ Kalendarium sine ulla diversitate pro omnibus quolibet anno extensum. S. R. C. 31 Aug. 1839 in una Ordin. Capuc. n. 4728.

LXIV.

De precibus fer. et Antiph. B. M. V.

Preces feriales, et Ant. final. B. M. V. flexis gen. in Choro tant. S. R. C. 12 Nov. 1831 ad 44.

LXV.

De conclusione Orationum.

Per Dominum dicas cum Patrem, præsbyter, oras.
Cum Christum memoras *per eumdem* dicere debes.
Cum Christum loqueris, *Qui vivis*, dicere quæras.
Qui tecum si sit collectæ finis in illo.
Et si Spiritus Almus, *Ejusdem* dicere debes.

LXVI.

De omittenda Ant. final. B. M. V.

Antiphona finalis B. M. V. omit. tant. si statim subsequatur Mis. Convent. vel alia Mis. tam pro vivis, quam pro Def. ad cujus adsistentiam tenentur Chorales. Decr. 24 Maj. 1856. Item omit. si subsequatur Offic. diei Offic. Def. Ps. Pœnitent. aut Litanias. Post Complet. semper dic. Rubr. Brev. Tit. 36. n. 3.

LXVII.

In *Confiteor*, de verb. *vobis*, *vos*, etc.

Quando duo vel plures Offic. privatim recitant ad Confiteor possunt et non debent omittere verba *vobis*, *fratres*, et *vos fratres*, *misereatur tui*, et *misereatur vestri*, sicut quando unus tant. illud recitat. Eod. Decr. ad Dub. 42.

LXVIII.

De lectione Vigiliæ in Martyrologio.

Vigiliæ Sanctorum semper in Martyr. 1. loco pronuntiantur, ut patet in eod. Martyrol. Romano et translata Vigil. in Sab. non anticipatur lect. Vigil. in Martyrol. licet anticipetur Offic. vel Com.

LXIX.

De variis Indulgentiis.

1. Quando enunciatur *Indulgentia plenaria quotidiana atque perpetua pro visitantibus aliquam determinatam Ecclesiam, et sub datis conditionibus:* sensus est, quod quilibet possit illam

lucrari die quo vult, sed semel tant. in anno. Ita ex Secretaria Brevium mense Januario 1866.

De Coronis ex vitro seu crystallo confectis.

2. Applicari possunt Indulg. Coronis ex vitro seu crystallo confectis dummodo globuli sint ex vitro solido et compacto. S. C. Indulg. 29 Feb. 1820, et 21 Maj. 1856.

De Indulgent. 6 *Pater, Ave, Gloria.*

3. Indulgentia illa specialissima, vulgo della *Perdonanza* Religiosis a Leone X. concessa et a Pio IX. confirmata, omnes Indulgentias Terræ Sanctæ, Romæ, Assisii, et Compostellæ comprehendens acquiri potest toties quoties in quocumq. loco, nec requiritur Confessio, nec Communio: satis est esse in statu gratiæ, sed non sufficiunt 5 *Pater, Ave, Glor.* (ut illa 60 annorum communis) sed necessario requiritur 6 *Pater, Ave, Glor.* ut patet ex Decr. Pii Pp. IX. 14 Apr. 1856.

De Indulgent. quoad Coronas, Cruces, etc.

4. Indulgentiæ adnexæ Coronis S. Birgittæ ex concessione Summorum Pontif. nunc applicari possunt Coronis, sive istæ ex quinque, vel quindecim etc. decadibus constent. Hoc etiam patet ex Brevi, qui datur petentibus facultatem benedicendi Coronas. In Brevi legitur... nec non Coronas precatorias cum applicatione Indulgentiarum S. Birgittæ nuncupatarum... benedicere possis.

Ad Indulgent. applicand. Crucib. Coronis etc. sufficit signum Crucis factum a Sacerdote, qui hanc facultatem accipit. S. C. Indulg. 11 Apr. 1840.

De Indulgentia Viæ Crucis.

5. Ad lucrandam Indulgent. pro visitatione 14 Stationum Viæ Crucis requiritur tant. meditatio Passionis D. N. J. C. se conferens ex una ad aliam Stationem, si multitudo personarum vel capacitas loci id permittat. Hinc est quod *Adoramus, Pater, Ave, Miserere, Stabat Mater* etc. sit tant. laudabilis consuetudo S. R. Indulg. 22 Sept. 1829.

De cessatione Indulgentiarum etc.

6. Indulgentiæ non cessant si Cruces vel tabulæ tollantur per mensem circiter pro murorum dealbatione, aliave de causa. Item non cessant si Cruces et tabulæ mutentur de loco ad locum, ut æquæ distent, et sit symmetricus ordo.

Cessant Indulgentiæ pereunte materia. S. C. Indulg. 21 Mart. 1836. Hinc perit Indulgent. si Crux seu Imago, cui est

affixa Indulg. ita frangatur, ut non amplius referat Speciem Crucis aut Imaginis. Non cessat si quod infractum est, maneat et adhuc referat speciem Crucis aut Imagin. aut partes fractæ, seu disjunctæ denuo copulentur, et compaginentur, nec perit si frangatur funiculus Coronæ, vel crucula penitus Coronæ, aut 4 vel 5 globuli deperdantur. S. C. Indulg. 10 Jan. 1839.

7. Nemo potest lucrari Indulgentiam, utendo Rosario, Medalio, Corona aut Cruce aliena. Sic decrevit Alexander VII. 6 Febr. 1657, et Innocentius XIII. 5 Jun. 1721, et ita communiter Doctores.

Della Benedizione Ponteficia agli Agonizzanti Religiosi.

8. La Benedizione Ponteficia di Benedetto XIV. si può dare ai Religiosi Cappuccini non solo dai Provinciali, Guardiani e Vicari, ma anche da qualunque Anziano che resti Superiore.

N. B. Solo in mancanza del Guardiano o Vicario (così fu espresso nel 1856) ma dopo le parole, *in Baptismate recepisti*, si devono usare le seguenti parole, *Et ego auctoritate Apostolica Ordini nostro concessa,* Indulgentiam etc.

LXX.

De altari privilegiato, et privilegio personali.

Ad lucrandam Indulgent. celebrari deb. Missa Defunctor. dieb. a Rubric. permissis. Si præfata Mis. non est a Rubrica permissa, Indulgentia lucratur per Missam de *festo currenti.* Per hanc Missam intelligitur, quod liberatur una tant. Anima, pro qua Missa applicatur. Ex Brevi Clementis Pp. XIII. 11 Nov. 1759.

LXXI.

De VIII. ℟.

Quando in ℟℟. post lect. * duplex reperitur Astericus, prima repetitio prosequi deb. a primo ad secundum Asteriscum, servatis verbis a secundo Asterisco ad versum usque pro secunda repetitione. Ex Decret. S. R. C.

LXXII.

De Benedictione Acquæ diebus Dominicis.

1. Ex Rubrica Missal. *Die Dominica, in Sacristia....... Sacerdos Missam celebraturus*, vel *alius....... Alba* vel *Cotta indutus*, cum *Stola* etc. ¶ Ex Ritual. Rom. *Dieb. Dominicis.., Sacerdos Cotta* et *Stola viol. indutus.* ¶ Ex Cærem. Ord. nostri pag. 306. *Singulis Dominicis in Sacristia* etc. ¶ et doctissimus Castellani dicit. Aquæ benedictæ renovationem singulis Domin. faciendam esse, ac propterea damnandam esse consuetudinem illarum Eccles. in quibus fit quidem aspersio, sed ex aqua diebus præcedent. benedicta plane contra Eccles. præceptum. ¶ Gavant. et Merat. Part. IV. T. XIX. pag. 494 in fol. dicunt quod de benedicenda aqua qualibet Dom. præceptum urget rigorosum, vide ibi etiam Canon. antiquis. et Rubricistas citat. ¶ In Kalendar. Capuc. Romæ 1873 leg. Juxta Rubr. Missal. et Ritual. et ad mysticam significationem servandam benedictio Aquæ peragenda est ipso die Domin. a Sacerdote celebraturo, vel alio etc.

2. Quoties fit Aqua benedicta non est necesse ut toties Sal exorcizetur, sed adhiberi potest Sal jam in hujusmodi functione exorcizatus, et in hunc usum reservatus. S. R. C. 8 Apr. 1713.

3. In aspersione Stola aptanda est ante pectus in modum Crucis, non vero ad utrumq. latus, pendens a collo. S. R. C. 30 Sept. 1679 ad 8. in una Ord. Capuc.



INDEX



